

RY1

R1

YLEISET SOPIMUSEHDOT **Voimassa 1.7.2014 alkaen**

VAKUUTUSSOPIMUSLAKI JA RYHMÄVAKUUTUS (3§ ja 4§)

Vakuutuslainsäädännön (543/94) mukaan ryhmävakuutuksiin sovelletaan osaa lain säännöksistä. Nämä säännökset luetellaan lain 4 §:ssä. Näiden säännösten, vakuutuslainsäädännön, yleisten sopimusehtojen sekä henkilö- ja vahinkovakuutusehtojen perusteella määräytyvät vakuutetun, muun vakuutuskorvaukseen oikeutetun ja Fennian väliset oikeudet ja velvollisuudet. Näiden tahojen osalta vakuutuslainsäädännön ryhmävakuutusta koskevat säännökset ovat pakottavaa oikeutta.

Vakuutuslainsäädännön ryhmävakuutusta koskevat säännökset eivät ole pakottavia vaan tahdonvaltaisia vakuutuslainsäädännön nähdessä. Siksi niistä voidaan suhteessa vakuutuslainsäädännön poiketa vakuutusehdoissa ja vakuutuslainsäädännössä.

Yleisten sopimusehtojen otsikoiden suluissa olevilla pykälillä viitataan vakuutuslainsäädännön lakiin vain siltä osin kuin se 4 §:n perusteella koskee lain pakottavan suojan piirissä olevia tai sen halutaan koskevan myös vakuutuslainsäädännön. Jos vakuutuslainsäädännön koskevan ehtokohdan otsikon suluissa on pykäläviittaus vakuutuslainsäädännön, mutta ehtokohta poikkeaa laista vakuutuslainsäädännön nähdessä, sovelletaan sen osalta yksinomaan sopimusehtoa. Jos yleisten sopimusehtojen otsikon suluissa tai yleisissä sopimusehdoissa muutoin ei ole viittausta vakuutuslainsäädännön, laki ei tule sovellettavaksi ehtokohdan tai ehtojen lisäksi.

Omaisuus-, matkatavara-, vastuu- ja oikeusturvavakuutukset ovat vakuutuslainsäädännön tarkoittamia vahinkovakuutuksia. Tapaturmavakuutukset, Yrityksen sairausturvavakuutus ja matkustajavakuutukset ovat henkilövakuutuksia. Niihin sovelletaan näitä vakuutusehtoja ja vakuutuslainsäädännön.

R1.1

Eräitä keskeisiä käsitteitä (2§)

Ryhmävakuutus on vakuutus, jossa vakuutettuina ovat vakuutuksen ottamista koskevassa sopimuksessa mainitun ja vakuutuslainsäädännön merkityn ryhmän jäsenet ja jossa vakuutuslainsäädännön on vastuussa ryhmän vakuutusmaksusta.

Vakuutuslainsäädännön (ryhmävakuutuksen ottaja) on se, joka on tehnyt Fennian kanssa vakuutuslainsäädännön.

Vakuutettu on se, jonka hyväksi vahinkovakuutus on voimassa tai joka on henkilövakuutuksessa vakuutuksen kohteena.

Vakuutuskausi on vakuutuslainsäädännön merkitty tai vakuutusehdoissa kerrottu henkilövakuutuksen pisin mahdollinen voimassaoloaika.

Vakuutuskausi on sovittu, vakuutuslainsäädännön merkitty vakuutuksen voimassaoloaika. Vakuutuslainsäädännön jatkuu sovittu vakuutuskauden kerrallaan, jollei jompikumpi sopimuspuoli irtisano sopimusta. Määräaikainen vakuutus päättyy vakuutuskauden lopussa ilman irtisanomista.

Vakuutusmaksu koostuu vakuutuksen riskimaksusta ja perusmaksusta (hoito-osa).

Vakuutusmaksukausi on ajanjakso, jolta vakuutusmaksu on säännöllisin väliajoin sovittu maksettavaksi.

Vakuutuslainsäädännön on se tapahtuma, jonka perusteella vakuutuksesta suoritetaan korvausta.

Suojeluohje on Fennian vakuutuslainsäädännön, vakuutusehdoissa tai muuten kirjallisesti asettama velvollisuus noudattaa vahingon estämistä tai rajoittamista tarkoittavaa määräystä.

Edunsaaja on vakuutuslainsäädännön määräämä henkilö, jolla on vakuutuslainsäädännön tai vakuutetun sijasta oikeus korvaukseen.

Vakuutuksen kohde on vakuutuslainsäädännön tai vakuutusehdoissa mainittu vakuutettu omaisuus.

Omaisuus merkitään vakuutuslainsäädännön.

Henkilövakuutus tarkoittaa vakuutusta, jonka kohteena on luonnollinen henkilö.

Vahinkovakuutus tarkoittaa vakuutusta, joka otetaan esinevahingon, vahingonkorvausvelvollisuuden tai muun varallisuusvahingon aiheuttaman menetyksen korvaamiseksi.

Vakuutus sopimuksen keskeinen sisältö määritellään vakuutus kirjassa ja vakuutusehdoissa.

R2 TIETOJEN ANTAMINEN ENNEN VAKUUTUSSOPIMUKSEN TEKEMISTÄ

R2.1 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus vahinkovakuutuksessa (22 §, 23 § ja 34 §)

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun on ennen vakuutuksen myöntämistä annettava oikeat ja täydelliset vastaukset sellaisiin Fennian esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä Fennian vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun on lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaistava Fennialle antamansa, vääriksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään edellä mainittua velvollisuuttaan, vakuutus sopimus ei sido Fenniaa. Jos vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään mainittua velvollisuuttaan, vakuutus sopimus ei sido hänen osaltaan Fenniaa. Fennialla on oikeus pitää suoritettavat vakuutusmaksut, vaikka vakuutus raukeaisi kokonaan tai vakuutetun osalta.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa, korvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys seikalla, jota vakuutuksenottajan tai vakuutetun antama väärä tai puutteellinen tieto koskee, on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan ja vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovittu vakuutusmaksun suhde siihen vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutus korvauksen alentamiseen.

R2.2 Vakuutuksenottajan ja vakuutetun tiedonantovelvollisuus henkilövakuutuksessa (22 § ja 24 §)

Vakuutuksenottajan ja vakuutetun on ennen vakuutuksen myöntämistä annettava oikeat ja täydelliset vastaukset sellaisiin Fennian esittämiin kysymyksiin, joilla voi olla merkitystä Fennian vastuun arvioimisen kannalta. Vakuutuksenottajan ja vakuutetun on lisäksi vakuutuskauden aikana ilman aiheetonta viivytystä oikaistava Fennialle antamansa, vääriksi tai puutteelliseksi havaitsemansa tiedot.

Jos vakuutuksenottaja on menetellyt vilpillisesti täyttäessään edellä mainittua velvollisuuttaan, vakuutus sopimus ei sido Fenniaa. Jos vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään mainittua velvollisuuttaan, vakuutus sopimus ei sido hänen osaltaan Fenniaa. Fennialla on oikeus pitää suoritettavat vakuutusmaksut, vaikka vakuutus raukeaisi kokonaan tai vakuutetun osalta.

Jos vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt tiedonantovelvollisuutensa ja Fennia ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta tai vakuutettua ei olisi hyväksynyt vakuutuksen kohteeksi, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu, Fennia on vastuusta vapaa vakuutuksenottajaa kohtaan. Jos Fennia olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muuten toisilla ehdoilla kuin oli sovittu, Fennian vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa sovittua vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutus olisi myönnetty.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden seuraamukset johtaisivat vakuutus korvaukseen oikeutetun kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella. Vakuutuksenottajan ollessa edunsaajana oikeutta sovitteluun ei ole.

R3 FENNIAN VASTUUN ALKAMINEN JA VAKUUTUSSOPIMUKSEN VOIMASSAOLO

R3.1 Fennian vastuun alkaminen

Fennian vastuu alkaa aikaisintaan silloin, kun Fennia tai vakuutuksenottaja on antanut tai lähettänyt hyväksyvän, allekirjoitetun vastauksen toisen sopijapuolen tarjoukseen, jollei muusta alkamisajankohdasta ole Fennian ja vakuutuksenottajan kesken kirjallisesti sovittu. Vakuutettua kohtaan vastuu alkaa siitä hetkestä, kun hän aloittaa työnteon työnantajan palveluksessa tai tulee vakuutuksenottajan ja Fennian sopiman vakuutettujen ryhmän piiriin, jollei muusta ajankohdasta ole Fennian ja vakuutuksenottajan kesken kirjallisesti sovittu.

Jos Fennian ja vakuutusnottajan kesken on kirjallisesti sovittu lisäksi siitä, että ryhmän piiriin kuuluva toimittaa Fennialle terveydentilaansa koskevan allekirjoitetun terveys selvityksen, vastuun alkaminen edellyttää terveys selvityksen hyväksymistä. Jos Fennia hyväksyy sen, vastuu vakuutettua kohtaan alkaa siitä hetkestä, kun allekirjoitettu terveys selvitys on saapunut Fenniaan. Fennia ei hylkää vakuutusturvan piiriin pääsyä sillä perusteella, että henkilölle on sattunut vakuutustapahtuma tai hänen terveydentilansa on huonontunut sen jälkeen, kun allekirjoitettu terveys selvitys on saapunut Fenniaan. Jollei ole selvitystä siitä, mihin vuorokauden aikaan vastaus tarjoukseen tai Fennian edellyttämä selvitys on annettu, katsotaan tämän tapahtuneen kello 24.00.

Fennian vastuu ei kuitenkaan ala ennen tämän ryhmävakuutuksen maksun suorittamista, jos vakuutuksenhakija ei ole maksanut eräpäivään mennessä muiden Fenniasta ottamiensa vakuutusten maksuja

R3.2 Vakuutus sopimuksen voimassaolo vahinko vakuutuksessa

Vakuutus sopimus on ensimmäisen vakuutuskauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutuskauden kerrallaan, jollei vakuutusnottaja tai Fennia irtisano sopimusta. Vakuutus sopimus tai sen tuottama vakuutusturva vakuutetulle voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 17 mainituista syistä. Vakuutetun vakuutusturva päättyy myös työsopimusta koskevan irtisanomisajan päättyessä ellei muuta ole sovittu tai silloin, kun hän lakkaa kuulumasta vakuutusnottajan ja Fennian sopimaan vakuutus kirjalle merkittyyn vakuutettujen ryhmään.

R3.3 Vakuutus sopimuksen voimassaolo henkilö vakuutuksessa

Vakuutus sopimus on ensimmäisen vakuutusmaksukauden päätyttyä voimassa sovitun vakuutusmaksukauden kerrallaan, jollei vakuutusnottaja tai Fennia irtisano sopimusta. Vakuutus sopimus tai sen tuottama vakuutusturva vakuutetulle voi päättyä myös muista jäljempänä kohdissa 4.2 ja 17 mainituista syistä. Vakuutetun vakuutusturva päättyy myös työsopimusta koskevan irtisanomisajan päättyessä, ellei muuta ole sovittu tai silloin, kun hän lakkaa kuulumasta vakuutusnottajan ja Fennian sopimaan vakuutus kirjalle merkittyyn vakuutettujen ryhmään.

Vakuutetun vakuutusturva päättyy aina viimeistään vakuutus kirjaa tai vakuutusehtoihin merkityn vakuutusajan päättyessä.

R4 VAKUUTUSMAKSU

R4.1 Vakuutus maksun suorittaminen

Vakuutus maksu on suoritettava kuukauden kuluessa siitä, kun Fennia lähetti vakuutusnottajalle maksuvaatimuksen. Ensimmäistä maksua ei kuitenkaan tarvitse suorittaa ennen Fennian vastuun alkamista eikä myöhempiä maksuja ennen sovitun vakuutusmaksukauden tai vakuutuskauden alkamista.

Jos vakuutusnottajan suoritus ei riitä kaikkien Fennian vakuutusmaksusaatavien maksamiseen, vakuutusnottajalla on oikeus määrätä, mitä vakuutusmaksusaatavia hänen suorituksillaan lyhennetään.

R4.2 Vakuutus maksun viivästyminen

Jos vakuutusnottaja on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen edellä kohdassa 4.1 tarkoitettussa määräajassa, Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi 14 päivän kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Jos vakuutusnottaja suorittaa vakuutusmaksun ennen irtisanomisajan päättymistä, vakuutus ei kuitenkaan pääty irtisanomisajan kuluttua.

Jos vakuutusmaksua ei suoriteta edellä kohdassa 4.1 tarkoitettussa määräajassa, myöhästymisajalta on suoritettava viivästyskorkoa korkolain mukaan. Maksun viivästyessä Fennia perii muistutuslaskulla maksumuistutuksen lähettämisestä maksun. Muistutusmaksun määräytymiseen sovelletaan lakia saatavien perinnästä

R4.3 Viivästyneen vakuutus maksun suorittaminen vahinko- ja henkilö vakuutuksessa

Jos vakuutusnottaja suorittaa vakuutusmaksun sen jälkeen, kun vakuutus on päättynyt, Fennian vastuu alkaa maksun suorittamista seuraavasta päivästä. Vakuutus on tällöin voimassa alun perin sovitun vakuutuskauden tai henkilö vakuutuksessa vakuutusmaksukauden loppuun siitä lukien, kun vakuutus tuli uudelleen voimaan.

Jos Fennia ei halua saattaa päättyneitä vakuutusta uudelleen voimaan eikä vastaanota maksua, ilmoittaa Fennia siitä vakuutusnottajalle 30 päivän kuluessa vakuutusmaksun suorittamisesta.

R4.4 Vakuutusmaksun palauttaminen sopimuksen päättyessä

Jos vakuutus päättyy sovittua ajankohtaa aikaisemmin, Fennialla on oikeus vakuutusmaksuun vain siltä ajalta, jonka sen vastuu on ollut voimassa. Muu osa jo suoritetusta vakuutusmaksusta palautetaan vakuutuksenottajalle. Vakuutusmaksua ei kuitenkaan palauteta, jos asiassa on menetelty vilpillisesti kohdissa 2.1 ja 2.2 tarkoitetuissa tilanteissa.

Fennia palauttaa vakuutuksenottajalle sen osan vakuutusmaksusta, joka kohdistuu vakuutuksen voimassaolopäiviä vastaavan maksun yli menevään osaan.

Vakuutuksen käsittelymaksuna peritään 10 % palautettavan vakuutusmaksun osasta, kuitenkin enintään 16 euroa.

Vakuutusmaksua ei kuitenkaan erikseen palauteta, jos palautettava maksu on vähemmän kuin 8 euroa.

R4.5 Vakuutusmaksusaatavan vanhentuminen

Vakuutuksenantaja menettää oikeutensa vakuutusmaksuun, jos se ei ole laillisesti hakenut sitä kolmen vuoden kuluessa vakuutusmaksun erääntymisestä.

R5 TIETOJEN ANTAMINEN SOPIMUKSEN VOIMASSAOLOAIKANA

R5.1 Fennian tiedonantovelvollisuus vakuutuksenottajalle

Vakuutus sopimuksen tekemisen jälkeen Fennia antaa vakuutuksenottajalle vakuutuskirjan sekä vakuutusehdot.

Vakuutuksen voimassaoloaikana Fennia lähettää vakuutuksenottajalle vuosittain tiedon vakuutusmäärästä ja muista sellaisista vakuutusta koskevista seikoista, joilla on vakuutuksenottajalle ilmeistä merkitystä.

Fennian tai sen edustajan vakuutuksenottajalle vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antamat virheelliset, puutteelliset tai harhaanjohtavat tiedot tulevasta korvauksesta eivät sido Fenniaa.

R5.2 Fennian tiedonantovelvollisuus vakuutetuille (76 §)

Jos ryhmävakuutus sopimuksessa on sovittu, että Fennia pitää luetteloa ryhmävakuutuksen piiriin kuuluvista vakuutetuista, Fennian on vakuutuksen voimaan tultua ja sen jälkeen kohtuullisin väliajoin lähetettävä vakuutetuille tiedot vakuutusturvan laajuudesta, vakuutusturvan olennaisista rajoituksista, vakuutus sopimukseen perustuvista vakuutetun velvollisuuksista sekä siitä, millä tavalla vakuutuksen voimassaolo riippuu vakuutetun kuulumisesta ryhmävakuutus sopimuksessa mainittuun ryhmään. Jos vakuutetuista ei pidetä luetteloa, edellä mainitut tiedot on annettava vakuutetuille olosuhteet huomioon ottaen sopivalla tavalla.

Jos Fennia tai sen edustaja on jättänyt vakuutetulle antamatta tarpeellisia tietoja vakuutuksesta tai on antanut hänelle siitä virheellisiä taikka harhaanjohtavia tietoja, vakuutuksen katsotaan olevan voimassa vakuutetun hyväksi sen sisältöisenä kuin hänellä on saamiensa tietojen perusteella ollut aihetta käsittää. Tämä ei kuitenkaan koske tietoja, jotka Fennia tai sen edustaja on vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen antanut tulevasta korvauksesta.

R5.3 Vakuutetun ilmoitukset (78§)

Jos Fennia ja ryhmävakuutuksen ottaja ovat sopineet, että vakuutetun on annettava ryhmävakuutuksen ottajalle vakuutusta koskeva ilmoitus, ja vakuutettu on näin menetellyt, Fennia ei vetoa siihen, ettei se ole saanut ilmoitusta. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos vakuutetulla oli perusteltua aihetta olettaa, ettei ilmoitusta vakuutuksenantajalle toimiteta.

R5.4 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä vahinkovakuutuksessa (26 § ja 34 §)

Vakuutuksenottajan on ilmoitettava Fennialle vakuutus sopimusta päätettäessä ilmoitetuissa olosuhteissa tai vakuutus kirjaan merkityssä asiantilassa vakuutuskauden aikana tapahtuneesta olennaisesta vahingonvaaraa lisäävästä muutoksesta, jota Fennian ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä. Vakuutuksenottajan on ilmoitettava tällaisesta muutoksesta Fennialle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vakuutus kirjan saamisesta. Fennia muistuttaa vakuutuksenottajaa tästä velvollisuudesta vakuutus kirjassa.

Jos vakuutuksenottaja on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen, korvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vahingonvaaraa lisänneellä muuttuneella olosuhteella on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutuksenottajan tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

Jos vakuutusmaksu on vakuutuksenottajan tai vakuutetun antaman väärän tai puutteellisen tiedon takia sovittu pienemmäksi kuin se olisi ollut, jos oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, otetaan korvausta alennettaessa huomioon sovittu vakuutusmaksun suhde siihen vakuutusmaksuun, joka olisi peritty, jos tiedot olisivat olleet oikeita ja täydellisiä. Vähäinen poikkeama annetun tiedon ja oikean ja täydellisen tiedon välillä ei kuitenkaan oikeuta vakuutuskorvauksen alentamiseen.

R5.5 Vakuutuksenottajan tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä henkilövakuutuksessa (27 §)

Vakuutuksenottajan on ilmoitettava Fennialle vakuutussopimusta päätettäessä ilmoitettujen ja Fennian vastuun arvioimisen kannalta merkityksellisten vahingonvaaraa lisäävien seikkojen, kuten ammatin, harrastusten ja asuinpaikan muutoksista. Tällaisesta muutoksesta on ilmoitettava Fennialle viimeistään kuukauden kuluttua muutosta seuraavan vakuutuskirjan saamisesta. Terveystilan muutoksesta ei tarvitse ilmoittaa. Fennia muistuttaa vakuutuksenottajaa ilmoitusvelvollisuudesta vakuutus kirjassa.

Jos vakuutuksenottaja on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä mainitusta vaaran lisääntymisestä ilmoittamisen, ja Fennia ei asiantilan muuttumisen vuoksi olisi enää pitänyt vakuutusta voimassa, on Fennia vastuusta vapaa. Jos Fennia olisi jatkanut vakuutusta, mutta ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muuten toisilla ehdoilla, Fennian vastuu rajoittuu siihen, mikä vastaa vakuutusmaksua tai niitä ehtoja, joilla vakuutusta olisi jatkettu.

Jos edellä sanotut tiedonantovelvollisuuden laiminlyönnin seuraamukset johtaisivat vakuutetun tai muun vakuutuskorvaukseen oikeutetun kuin vakuutuksenottajan kannalta ilmeiseen kohtuuttomuuteen, niitä voidaan sovitella.

R5.6 Tiedon antaminen ryhmävakuutuksen päättymisestä (77 §)

Jos ryhmävakuutus päättyy Fennian tai ryhmävakuutuksenottajan toimenpiteiden johdosta, Fennian on lähetettävä ilmoitus vakuutuksen päättymisestä vakuutetuille, jos Fennia on pitänyt vakuutetuista vakuutussopimuslain 76 §:n 1 momentissa tarkoitettua luetteloa. Jos vakuutetuista ei pidetä luetteloa, Fennian on ilmoitettava vakuutetuille vakuutuksen päättymisestä olosuhteet huomioon ottaen sopivalla tavalla. Vakuutetun osalta vakuutus päättyy kuukauden kuluttua siitä, kun Fennia lähetti ilmoituksen tai ilmoitti vakuutuksen päättymisestä.

R6 VELVOLLISUUS ESTÄÄ JA RAJOITTA VAHINGON SYNTYMISTÄ

R6.1 Velvollisuus noudattaa suojeluohjeita (31 § ja 34 §)

Vakuutetun on noudatettava vakuutus kirjassa, vakuutusehdoissa tai muuten kirjallisesti annettuja suojeluohjeita. Jos vakuutettu on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt suojeluohjeiden noudattamisen, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä.

Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys suojeluohjeen laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi on otettava huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

R6.1.1 Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksen korvausta ei alenneta eikä evätä vakuutetun huolimattomuuden takia.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen tahallaan tai törkeää huolimattomuuttaan, tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineen käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, voidaan korvausta alentaa tai se voidaan evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt suojeluohjeen noudattamisen törkeää huolimattomuuttaan tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Fennia suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

R6.2 Vahingon torjumis- ja rajoittamisvelvollisuus (Pelastamisvelvollisuus) (32 §, 34 § ja 61 §)

Vakuutustapahtuman sattuessa tai välittömästi uhatessa vakuutetun on kykyjensä mukaan huolehdittava vahingon torjumisesta tai rajoittamisesta. Jos vahinko on ulkopuolisen aiheuttama, vakuutetun on ryhdyttävä tarpeellisiin toimiin Fennian oikeuden säilyttämiseksi vahingon aiheuttajaa kohtaan. Vakuutetun on pyrittävä esimerkiksi selvittämään vahingon aiheuttajan henkilöllisyys. Jos vahinko on aiheutettu rangaistavalla teolla, vakuutetun on viivytyksettä ilmoitettava asiasta poliisiviranomaisille ja vaadittava oikeudessa rikoksen tekijöille rangaistusta, jos Fennian etu sitä vaatii. Vakuutetun on muutenkin noudatettava Fennian antamia ohjeita vahingon torjumiseksi ja rajoittamiseksi.

Fennia korvaa edellä mainitun pelastamisvelvollisuuden täyttämisestä aiheutuneet kohtuulliset kulut, vaikka vakuutusmäärä siten ylitettäisiinkin.

Jos vakuutettu on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt edellä tarkoitetun pelastamisvelvollisuutensa, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys laiminlyönnillä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

R6.2.1 Vastuuvakuutus

Vastuuvakuutuksen korvausta ei alenneta eikä evätä vakuutetun huolimattomuuden takia.

Jos vakuutettu on kuitenkin laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa tahallaan tai törkeää huolimattomuuttaan tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, korvausta voidaan alentaa tai se voidaan evätä.

Jos vakuutettu on laiminlyönyt pelastamisvelvollisuutensa törkeää huolimattomuuttaan tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut laiminlyöntiin, Fennia suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle, luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

R7 VAKUUTUSTAPAHTUMAN AIHEUTTAMINEN

R7.1 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen vahinkovakuutuksessa (30 § ja 34 §)

Fennia on vastuusta vapaa sellaista vakuutettua kohtaan, joka on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeää huolimattomuuttaan tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, voidaan hänelle tulevaa korvausta alentaa tai se voidaan evätä. Harkittaessa onko korvausta edellä mainituissa tapauksissa alennettava tai se evättävä, otetaan huomioon, mikä merkitys vakuutetun henkilön toimenpiteellä on ollut vahingon syntymiseen. Lisäksi otetaan huomioon vakuutetun henkilön tahallisuus tai huolimattomuuden laatu sekä muut olosuhteet.

R7.1.1 Vastuuvakuutus

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeää huolimattomuuttaan tai jos vakuutetun alkoholin tai huumausaineiden käyttö on vaikuttanut vakuutustapahtumaan, Fennia suorittaa kuitenkin vastuuvakuutuksesta vahinkoa kärsineelle luonnolliselle henkilölle sen osan korvauksesta, jota tämä ei ole ulosotossa tai konkurssissa todetun vakuutetun maksukyvyttömyyden vuoksi saanut perityksi.

R7.2 Vakuutustapahtuman aiheuttaminen henkilövakuutuksessa (28 §)

Fennia on vastuusta vapaa, jos vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman.

Jos vakuutettu on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeää huolimattomuuttaan, Fennian vastuuta voidaan alentaa sen mukaan kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

R7.3 Vakuutuskorvaukseen oikeutetun aiheuttama vakuutustapahtuma henkilövakuutuksessa (29 §)

Jos muu vakuutuskorvaukseen oikeutettu henkilö kuin vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman, Fennia on häneen nähden vastuusta vapaa.

Jos henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman törkeää huolimattomuuttaan tai jos hän on ollut sellaisessa iässä tai mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta, hän voi saada vakuutuskorvauksen tai osan siitä ainoastaan, jos se katsotaan kohtuulliseksi ottaen huomioon ne olosuhteet, joissa vakuutustapahtuma on aiheutettu.

Jos vakuutettu on kuollut, maksetaan muille korvaukseen oikeutetuille se osa vakuutuskorvauksesta, jota ei makseta vakuutustapahtuman aiheuttajalle tai aiheuttajille.

R8 SAMASTAMINEN VAHINKOVAKUUTUKSESSA (33 §)

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on vakuutustapahtuman aiheuttamisesta, suojeleuhjeiden noudattamisesta tai pelastamisvelvollisuudesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön

- 1) joka vakuutetun suostumuksella on vastuussa vakuutuksen kohteena olevasta moottorikäyttöisestä tai hinattavasta ajoneuvosta, aluksesta taikka ilma-aluksesta;
- 2) joka omistaa vakuutetun omaisuuden yhdessä vakuutetun kanssa ja käyttää sitä yhdessä hänen kanssaan; tai
- 3) joka asuu vakuutetun kanssa yhteisessä taloudessa ja käyttää vakuutettua omaisuutta yhdessä hänen kanssaan.

Mitä edellä on sanottu vakuutetusta, kun kysymys on suojeleuhjeen noudattamisesta, sovelletaan vastaavasti henkilöön, jonka tehtävänä vakuutuksenottajaan olevan työ- tai virkasuhteen perusteella on huolehtia suojeleuhjeen noudattamisesta.

R9 SYNTAKEETTOMUUS, PAKKOTILA SEKÄ VASTUUN RAJOITTAMINEN

R9.1 Syntakeettomuus ja pakkotila vahinkovakuutuksessa (36 §)

Fennia ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuihin kohtiin 6 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman tai laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen taikka pelastamisvelvollisuuden oli nuorempi kuin 12-vuotias tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Fennia ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5, 6 tai 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman taikka laiminlyödessään suojeleuhjeen noudattamisen tai pelastamisvelvollisuuden toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

Mitä tässä kohdassa on sanottu vakuutetusta, sovelletaan myös kohdassa 8 vakuutettuun samastettavaan henkilöön.

R9.2 Syntakeettomuus ja pakkotila henkilövakuutuksessa (36 §)

Fennia ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa edellä mainittuun kohtaan 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vakuutustapahtuman oli 12 vuotta nuorempi tai sellaisessa mielentilassa, ettei häntä olisi voitu tuomita rangaistukseen rikoksesta.

Fennia ei vastuusta vapautuakseen tai sen rajoittamiseksi vetoa kohtiin 5 ja 7, jos vakuutettu aiheuttaessaan vaaran lisääntymisen tai vakuutustapahtuman toimi henkilön tai omaisuuden vahingoittumisen ehkäisemiseksi sellaisissa olosuhteissa, että laiminlyönti tai toimenpide oli puolustettavissa.

R9.3 Vastuun rajoittaminen sairauden ja vamman seurauksista eräissä tapauksissa (37§)

Vakuutusehdoissa tai vakuutuskirjalla voidaan vakuutuksesta korvattavan sairauden tai vamman seurausten osalta rajoittaa vakuutuksen antajan vastuuta sillä perustella, että sairaus tai vamma oli olemassa jo vakuutusta haettaessa, ainoastaan jos

- 1) rajoitus perustuu vakuutuksenantajan ennen vakuutuksen myöntämistä hankkimiin tietoihin vakuutetun terveydentilasta
- 2) rajoitus johtuu vakuutuksen laadusta tai muusta erityisestä syystä.

R10 EDUNSAAJAMÄÄRÄYS HENKILÖVAKUUTUKSESSA

R10.1 Edunsaaja (47 §)

Vakuutuksenottajalla on oikeus määrätä henkilö, jolla on vakuutuksenottajan tai vakuutetun sijasta oikeus suoritettavaan vakuutuskorvaukseen (edunsaaja). Vakuutuksenottaja voi muuttaa tai peruuttaa edunsaajamääräyksen, jos vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi, ei ole sattunut.

Jos edunsaajamääräys on voimassa, ei vakuutetun kuoleman johdosta suoritettava vakuutuskorvaus kuulu vakuutetun kuolinpesään. Vakuutuskorvaus kuuluu vakuutetun kuolinpesään, jos edunsaajamääräystä ei ole eikä korvausta ole määrätty vakuutusehdoissa suoritettavaksi vakuutuksenottajalle.

R10.2 Edunsaajamääräyksen muoto (48 §)

Edunsaajamääräys taikka sen peruuttaminen tai muuttaminen on mitätön, jollei sitä ole kirjallisesti ilmoitettu Fennialle.

R10.3 Edunsaajamääräyksen raukeaminen (49 §)

Edunsaajamääräys raukeaa, jos nimeltä mainittu edunsaaja kuolee ennen sitä vakuutustapahtumaa, jossa määräys on tarkoitettu sovellettavaksi. Jos nimeltä mainittuja edunsaajia on useita, jää määräys muiden osalta voimaan.

Vakuutuskorvaus on tällöin vakuutustapahtuman satuttua suoritettava elossa oleville edunsaajille myös siltä osin kuin se olisi ollut suoritettava aikaisemmin kuolleelle edunsaajalle, ellei vakuutuskenottaja toisin määrää.

R10.4 Edunsaajamääräyksen tulkinta (50 §)

Jos edunsaajaksi ei ole määrätty nimeltä mainittua henkilöä, ja jos määräyksestä tai olosuhteista ei muuta seuraa, on noudatettava seuraavaa

- 1) Jos vakuutuskenottajan puoliso on määrätty edunsaajaksi, määräys on voimassa sen hyväksi, jonka kanssa vakuutuskenottaja kuollessaan oli avioliitossa. Tätä ei kuitenkaan sovelleta, jos puolisoiden avioeroasia oli vireillä vakuutuskenottajan kuollessa tai jos puoliset oli tuomittu asumuseroon, joka vakuutuskenottajan kuollessa ei ollut rauennut.
- 2) Jos vakuutuskenottajan lapset on määrätty edunsaajaksi, määräys on voimassa perintökaassa (40/65) tarkoitettujen vakuutuskenottajan rintaperillisten hyväksi. Vakuutuskorvaus jaetaan rintaperillisten kesken siten kuin perintökaassa säädetään heidän oikeudestaan saada perintö.
- 3) Jos vakuutuskenottajan puoliso ja lapset on määrätty edunsaajaksi, määräys on voimassa kohdassa 1 tarkoitettun puolison ja kohdassa 2 tarkoitettujen lasten hyväksi. Jos puolisoa ei ole, rintaperilliset saavat yksin vakuutuskorvauksen. Jos rintaperillisiä ei ole, puoliso saa yksin vakuutuskorvauksen. Jos vakuutuskorvaus on jaettava puolison ja rintaperillisten kesken, saavat puoliso ja rintaperilliset kummatkin vakuutuskorvauksesta puolet.
- 4) Jos vakuutuskenottajan omaiset on määrätty edunsaajaksi, määräys on voimassa kohdassa 1 tarkoitettun puolison ja perintökaassa tarkoitettujen perillisten hyväksi. Jos rintaperillisiä ei ole, puoliso saa kuitenkin yksin vakuutuskorvauksen. Jos puolisoa ei ole, perilliset saavat yksin vakuutuskorvauksen. Perillisille tuleva vakuutuskorvaus jaetaan siten kuin perintökaassa säädetään heidän oikeudestaan saada perintö.

Mitä edellä on sanottu vakuutuskenottajasta, koskee vakuutettua, jos tämä on eri henkilö kuin vakuutuskenottaja.

R11 KORVAUSMENETTELY

R11.1 Korvauksen hakijan velvollisuudet (69 § ja 72 § ja 70 §)

Korvauksen hakijan on annettava Fennialle sellaiset asiakirjat ja tiedot, jotka ovat tarpeen Fennian vastuun selvittämiseksi. Tällaisia asiakirjoja ja tietoja ovat esimerkiksi ne, joiden avulla voidaan todeta, onko vakuutustapahtuma sattunut, kuinka suuri vahinko on syntynyt ja kenelle korvaus on suoritettava. Korvauksen hakija on velvollinen hankkimaan ne selvitykset, jotka ovat parhaiten hänen saatavissaan ottaen kuitenkin huomioon myös Fennian mahdollisuudet hankkia selvitystä.

Vahinkovakuutuksessa korvauksen hakijan on myös varattava Fennialle viipymättä vahingon havaitsemisesta vahingon tarkastusmahdollisuus ennen kuin ryhdytään raivaus-, purku-, korjaus- tai muihin sellaisiin toimenpiteisiin, jotka voivat estää Fennian tarkastukseen perustuvan selvityksen vahingon syystä ja sen määrästä. Vakuutettu on kuitenkin velvollinen ryhtymään niihin toimenpiteisiin, joita tarkoitetaan yleisten sopimusehtojen kohdassa 6.2 (pelastamisvelvollisuus).

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajan on mahdollisuuksien mukaan, tieliikenteestä annettujen säännösten mukaisesti, osallistuttava vahingon selvittelyyn vahinkopaikalla sekä myötävaikutettava vahingon todellisen syyn ja aiheuttajan selville saamiseen.

Fennia ei ole velvollinen maksamaan korvausta ennen kuin se on saanut edellä mainitut selvitykset.

Jos korvauksen hakija on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Fennialle väärää tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Fennian vastuun arvioimisen kannalta, voidaan korvausta alentaa tai se voidaan evätä sen mukaan, kuin olosuhteet huomioon ottaen on kohtuullista.

R11.2 Korvausoikeuden vanhentuminen (73 §)

Vakuutuskorvausta on haettava Fennialta kirjallisesti tai sähköisesti vuoden kuluessa siitä, kun korvauksen hakija on saanut tietää vakuutuksen voimassaolosta, vakuutustapahtumasta ja vakuutustapahtumasta aiheutuneesta vahinkoseuraamuksesta. Korvausvaatimus on joka tapauksessa esitettävä 10 vuoden kuluessa vakuutustapahtumasta tai jos vakuutus on otettu henkilövahingon tai vahingonkorvausvelvollisuuden varalta, vahinkoseuraamuksen aiheutumisesta. Korvausvaatimuksen esittämiseen rinnastetaan ilmoituksen tekeminen vakuutustapahtumasta. Jos korvausvaatimusta ei esitetä säädettyssä ajassa, korvauksen hakija menettää oikeutensa korvaukseen.

R11.3 Fennian velvollisuudet (8 §, 68 § ja 70 §)

Vakuutustapahtuman sattumisen jälkeen Fennia antaa korvauksen hakijalle, kuten esimerkiksi vakuutetulle, edunsaajalle ja kohdassa 18.4 tarkoitetuissa tilanteissa vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsineelle, tietoja vakuutuksen sisällöstä ja korvauksen hakemismenettelystä. Korvauksen hakijalle mahdollisesti annetut ennakkotiedot tulevasta korvauksesta, korvausmäärästä tai korvauksen suorittamistavasta eivät vaikuta vakuutus sopimuksen mukaiseen suoritusvelvollisuuteen.

Fennia maksaa vakuutustapahtumasta johtuvan vakuutus sopimuksen mukaisen korvauksen tai ilmoittaa, ettei korvausta suoriteta, joutuisasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun se on saanut vastuunsa selvittämisen kannalta kohdassa 11.1 mainitut tarpeelliset asiakirjat, tiedot ja selvitykset. Jos korvauksen määrä ei ole riidaton, Fennia maksaa kuitenkin edellä mainitussa ajassa korvauksen riidattoman osan.

Vastuuvakuutusta koskevasta korvauspäätöksestä Fennia lähettää tiedon myös vahinkoa kärsineelle.

Fennia ilmoittaa vajaavaltaisen kotikunnan holhousviranomaiselle vajaavaltaiselle suoritettavasta, muusta kuin kustannusten tai varallisuuden menetysten korvaamista koskevasta vakuutus korvauksesta, jos korvauksen kokonaismäärä on suurempi kuin 1000 euroa. Ilmoitus tehdään esimerkiksi vakuutuksen perusteella maksettavasta päivärahasta, haittakorvauksesta ja kuolemantapaussummasta. Vajaavaltaisella tarkoitetaan esimerkiksi alle 18-vuotiasta henkilöä.

Viivästyneelle korvaukselle Fennia maksaa korkolaissa (633/82) säädettyä viivästyskorkoa.

R11.4 Kuittaus

Korvauksesta voidaan vähentää maksamattomat erääntyneet vakuutusmaksut ja muut Fennian erääntyneet saatavat yleisten kuittausedellytysten mukaisesti.

R11.5 Maksu väärälle henkilölle (71§)

Jos Fennia maksaa vakuutus korvauksen jollekin muulle kuin sille, jolla on oikeus vakuutus korvaukseen, Fennia on kuitenkin täyttänyt velvollisuutensa, jos se on maksua maksaessaan noudattanut olosuhteiden vaatimaa huolellisuutta.

R11.6 Ulosmittaus tapaturmavakuutuksessa ja sairausvakuutuksessa (55§)

Tapaturmavakuutuksen tai sairausvakuutuksen nojalla maksettua kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

R12 YLI- JA ALIVAKUUTUS VAHINKOVAKUUTUKSESSA

R12.1 Ylivakuutus ja rikastumiskielto vahinkovakuutuksessa (57 §)

Omaisuus tai etuus on ylivakuutettu, jos vakuutus sopimukseen merkitty vakuutus määrä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa suurempi.

Fennia ei korvaa ylivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta enempää kuin vahingon peittämiseksi tarvittavan määrän. Jos kuitenkin vakuutus määrä on olennaisesti perustuu Fennian tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan vakuutus määrän mukaisena, paitsi milloin vakuutuksenottajan tahallisesti antamat väärät tai puutteelliset tiedot olivat vaikuttaneet arvioon.

R12.2 Alivakuutus vahinkovakuutuksessa (58 §)

Omaisuus tai etuus on alivakuutettu, jos vakuutus sopimukseen merkitty vakuutus määrä on merkittävästi vakuutetun omaisuuden tai etuuden oikeaa arvoa pienempi.

Fennia korvaa alivakuutetulle omaisuudelle tai etuudelle sattuneen vakuutustapahtuman johdosta vain niin suuren osan vahingosta kuin vakuutusmäärän ja omaisuuden tai etuuden arvon välinen suhde osoittaa. Jos kuitenkin vakuutusmäärä olennaisesti perustuu Fennian tai sen edustajan antamaan arvioon, korvaus suoritetaan vahingon määräisenä, kuitenkin enintään vakuutusmäärän mukaisena.

R13 MUUTOKSENHAKU FENNIAN PÄÄTÖKSEEN (8 §, 68 § JA 74 §)

Vakuutuksenottajalla, vakuutetulla, edunsaajalla, vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsineellä tai muulla korvauksenhakijalla on käytettävissään eri keinoja saadakseen muutosta omaan asemaansa vaikuttavaan Fennian päätökseen. Hänellä on oikeus nostaa kanne Fenniaa vastaan. Ennen sitä hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta tai pyytää ratkaisusuositusta lautakunnista. Lautakuntakäsittely ei estä kanteen nostamista. Sen sijaan lautakunnat eivät ota käsiteltäväksi asiaa, joka on käsitelty oikeudessa tai on siellä vireillä.

R13.1 Itseoikaisu

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu, edunsaaja, vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsinyt tai muu korvauksenhakija epäilee virhettä omaan asemaansa vaikuttavassa Fennian korvauspäätöksessä tai muussa päätöksessä, hänellä on oikeus saada lähempää tietoa seikoista, jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Fennia oikaisee päätöksen, jos uudet selvitykset antavat siihen aiheutta.

R13.2 Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja ratkaisusuosituksia antavat lautakunnat

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu, edunsaaja, vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsinyt tai muu korvauksenhakija on tyytymätön omaan asemaansa vaikuttavaan Fennian päätökseen, hän voi kysyä neuvoa ja opastusta Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta. Se on puolueeton elin, jonka tehtävänä on muun muassa neuvoa kuluttajia vakuutus- ja korvausasioissa.

Fennian päätös voidaan viedä Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä toimivaan Vakuutuslautakuntaan. Sen tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia erimielisyyksistä, jotka koskevat lain ja vakuutusehtojen tulkintaa ja soveltamista vakuutussuhteessa.

Fennian päätös voidaan saattaa ratkaistavaksi kuluttajan osalta myös kuluttajariitalautakuntaan, joka antaa ratkaisusuosituksia kuluttajansuojalainsäädännön perusteella. Neuvontapalvelut ja lautakuntien lausunnot ovat maksuttomia.

R13.3 Käräjäoikeus (74 §)

Jos vakuutuksenottaja, vakuutettu, edunsaaja, vastuuvakuutuksessa vahinkoa kärsinyt tai muu korvauksenhakija ei tyydy omaan asemaansa vaikuttavaan Fennian päätökseen, hän voi panna vireille kanteen Fenniaa vastaan. Kanne voidaan panna vireille joko asianosaisen Suomessa olevan kotipaikan käräjäoikeudessa tai Fennian kotipaikan taikka vahinkopaikan käräjäoikeudessa, jollei Suomen kansainvälisistä sopimuksista muuta johdu.

Kanne Fennian tekemän päätöksen johdosta on nostettava kolmen vuoden kuluessa siitä, kun asianosainen sai kirjallisen tiedon Fennian päätöksestä ja tästä määräajasta. Määräajan kuluttua umpeen oikeutta kanteen nostamiseen ei enää ole.

Lautakuntakäsittelyt (kuluttajariitalautakunta ja vakuutuslautakunta) katkaisevat kanneoikeuden vanhentumisen.

R14 FENNIAN TAKAUTUMISOIKEUS VAHINKOVAKUUTUKSESSA (75 §)

R14.1 Fennian takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vakuutetun oikeus vahingonkorvaukseen vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy Fennialle sen maksamaan korvausmäärään saakka.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy Fennialle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudestaan riippumatta.

R14.2 Fennian takautumisoikeus, kun korvaus on suoritettu kohdassa 18.1 tarkoitetulle vakuutetulle

Edellä ehtojen 14.1 kohdan lisäksi Fennia saa vaatia takaisin kohdassa 18.1 tarkoitetulle vakuutetulle, jonka hyväksi vakuutus on voimassa, suorittamansa korvauksen tai sen osan siltä vakuutusnottajalta, vakuutetulta tai heihin kohdan 8 mukaan samastettavalta henkilöltä, joka on aiheuttanut vakuutustapahtuman tai laiminlyönyt kohtien 2.2, 5.2, 6.1 tai 6.2 mukaisen velvollisuuden

Fennia saa takautumisoikeuden nojalla vaatia suoritettua korvauksen kokonaan, jos Fennia olisi kohtien 2.2, 5.2, 6.1, 6.2 tai 7 perusteella vastuusta vapaa tai oikeutettu epäämään korvaus. Jos korvausta olisi edellä mainittujen kohtien perusteella alennettu, Fennia voi vaatia takaisin alennusta vastaavan osan korvauksesta.

R14.3 Fennian takautumisoikeus vakuutusnottajaa, vakuutettua tai vakuutettuun samastettua kohtaan

Fennia saa vaatia kohdassa 18.1 tarkoitetulle vakuutetulle suorittamansa korvauksen tai sen osan takaisin siltä vakuutusnottajalta, vakuutetulta tai vakuutettuun kohdan 8 mukaan samastetulta henkilöltä, joka on aiheuttanut vakuutustapahtuman tai laiminlyönyt kohtien 2. (Tiedonantovelvollisuus), 5. (Tiedonantovelvollisuus vaaran lisääntymisestä), 6.1 (Velvollisuus noudattaa suojeluohjeita) ja 6.2 (Vahingon torjuminen- ja rajoittamisvelvollisuus) mukaisen velvollisuuden. Fennia saa takautumisoikeuden nojalla vaatia suoritettua korvauksen kokonaan, jos Fennia olisi kohdissa 2.1, 5.4, 6.1, 6.2 ja 7 mainituilla perusteilla vastuusta vapaa tai oikeutettu epäämään korvauksen. Jos korvausta olisi kohtien 2.1, 5.4, 6.1, 6.2 ja 7 mukaisesti alennettu, Fennia saa vaatia takaisin alennusta vastaavan osan korvauksesta

R15 FENNIAN TAKAUTUMISOIKEUS HENKILÖVAKUUTUKSESSA (75 §)

R15.1 Fennian takautumisoikeus kolmatta kohtaan

Vakuutetun oikeus korvaukseen sairauden tai tapaturman aiheuttamista kustannuksista ja varallisuuden menetyksestä vahingosta korvausvastuussa olevalta kolmannelta henkilöltä siirtyy Fennialle sen suorittamaan korvausmäärään saakka.

Jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy Fennialle takautumisoikeus kyseistä henkilöä kohtaan vain, jos tämä on aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa huolimattomuudestaan riippumatta.

R16 VAKUUTUSSOPIMUKSEN MUUTTAMINEN

R16.1 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana vahinkovakuutuksessa (18 §)

Fennialla on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan uusia olosuhteita, jos

- 1) vakuutusnottaja tai vakuutettu on laiminlyönyt kohdassa 2.1 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa; tai
- 2) vakuutusnottajan tai vakuutetun Fennialle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.4 tarkoitettu muutos.

Kun Fennia on saanut tiedon edellä mainitusta seikasta, lähettää se ilman aiheetonta viivytystä ilmoituksen siitä, miten ja mistä ajankohdasta vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat.

R16.2 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden vaihtuessa vahinkovakuutuksessa

A. Ilmoitusmenettely

Fennialla on oikeus vakuutuskauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- uusi tai muuttunut oikeuskäytäntö
- merkittävä olosuhteiden muutos, kuten kansainvälinen kriisi, kansainvälinen talouskriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, ydinonnettomuus tai radioaktiivinen laskeuma, joka perustuu IAEA:n vähintään INES 4 - luokan ydinlaitosonnettomuuteen ja suuronnettomuus, joka on vaikutuksiltaan vähintään vakava
- vakuutukseen vaikuttavan vakuutuskirjassa tai vakuutusehdoissa mainitun indeksin muutos
- vakuutuksen korvausmenon lisääntyminen
- vakuutettujen ryhmän koon muutos.

Fennialla on oikeus tehdä vakuutusehtoihin muitakin kohtuullisiksi katsomiaan muutoksia.

Jos Fennia tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, Fennia lähettää vakuutusmaksua koskevan vakuutuskirjan yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Muutos tulee voimaan sen vakuutuskauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos Fennia muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa, Fennia irtisanoo vakuutuksen päättymään vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

R16.3 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutuskauden aikana henkilövakuutuksessa (20 §)

Fennialla on oikeus vakuutuskauden aikana muuttaa vakuutusmaksua tai muita sopimusehtoja vastaamaan oikeita tai muuttuneita olosuhteita, jos:

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallisesti tai huolimattomuudesta, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja jos Fennia, mikäli oikeat ja täydelliset tiedot olisi annettu, olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla, kuin oli sovittu
- 2) vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutus tästä huolimatta laiminlyönnin seuraamusten sovittelun vuoksi, kohdan 2.2 mukaan sitoo Fenniaa.
- 3) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Fennialle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutuskauden aikana tapahtunut kohdassa 5.5 tarkoitettu muutos ja Fennia olisi myöntänyt vakuutuksen ainoastaan korkeampaa maksua vastaan tai muutoin toisilla ehdoilla siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä

Kun Fennia on saanut tiedon edellä mainitusta seikasta, lähettää se ilman aiheetonta viivytystä ilmoituksen vakuutusmaksun tai ehtojen muutoksesta.

R16.4 Sopimusehtojen muuttaminen vakuutusmaksukauden vaihtuessa henkilövakuutuksessa (20 a §)

A. Ilmoitusmenettely

Fennialla on oikeus vakuutusmaksukauden vaihtuessa muuttaa vakuutusehtoja, -maksua sekä muita sopimusehtoja, kun perusteena on

- uusi tai muuttunut lainsäädäntö tai viranomaisen määräys
- uusi tai muuttunut oikeuskäytäntö
- merkittävä olosuhteiden muutos, kuten kansainvälinen kriisi, kansainvälinen talouskriisi, poikkeuksellinen luonnontapahtuma, ydinonnettomuus tai radioaktiivinen laskeuma, joka perustuu IAEA:n vähintään INES 4 - luokan ydinlaitosonnettomuuteen ja suuronnettomuus, joka on vaikutuksiltaan vähintään vakava
- vakuutukseen vaikuttavan vakuutuskirjassa tai vakuutusehdoissa mainitun indeksin muutos
- vakuutuksen korvausmenon lisääntyminen
- vakuutettujen ryhmän koon muutos.

Fennialla on oikeus tehdä vakuutusehtoihin muitakin kohtuullisiksi katsomiaan muutoksia.

Jos Fennia tekee vakuutussopimukseen edellä kuvattuja muutoksia, Fennia lähettää vakuutusmaksua koskevan vakuutuskirjan yhteydessä vakuutuksenottajalle ilmoituksen siitä, miten vakuutusmaksu tai muut sopimusehdot muuttuvat. Muutos tulee voimaan sen vakuutusmaksukauden alusta lukien, joka ensiksi seuraa kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä.

B. Vakuutuksen irtisanomista edellyttävät muutokset

Jos Fennia muuttaa vakuutusehtoja, -maksuja tai muita sopimusehtoja muissa kuin edellä kohdassa A luetelluissa tapauksissa, Fennia irtisanoo vakuutuksen päättymään vakuutusmaksukauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutusmaksukauden päättymistä.

R17 VAKUUTUSSOPIMUKSEN PÄÄTTYMINEN

R17.1 Vakuutuksenottajan oikeus irtisanoa vakuutus

Vakuutuksenottajalla on oikeus milloin tahansa irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana. Irtisanominen on suoritettava kirjallisesti. Muu irtisanominen on mitätön. Jos vakuutuksenottaja ei ole määrännyt vakuutuksen päättymisaikaa, vakuutus päättyy, kun irtisanomista koskeva ilmoitus on jätetty tai lähetetty Fennialle.

R17.2 Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden aikana vahinkovakuutuksessa (15 §)

Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutus päättymään vakuutuskauden aikana, jos:

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on ennen vakuutuksen myöntämistä antanut vääriä tai puutteellisia tietoja ja jos Fennia oikean asianlaidan tuntien ei olisi vakuutusta myöntänyt;
- 2) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Fennialle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa olosuhteissa tai vakuutuskirjaan merkityssä asiantilassa on vakuutuskauden aikana tapahtunut sellainen olennaisesti vahingonvaaraa lisäävä muutos, jota Fennian ei voida katsoa ottaneen lukuun sopimusta päätettäessä;
- 3) vakuutettu on tahallisesti tai törkeää huolimattomuuttaan laiminlyönyt suojeleohjeen noudattamisen;
- 4) vakuutettu on tahallaan tai törkeää huolimattomuuttaan aiheuttanut vakuutustapahtuman; tai
- 5) vakuutettu on vakuutustapahtuman jälkeen vilpillisesti antanut Fennialle vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Fennian vastuun arvioimisen kannalta.

Vakuutuksen irtisanomisen sijaan Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutusturva päättymään vakuutetun osalta.

Fennia irtisanoa vakuutuksen tai irtisanoa vakuutusturvan vakuutetun osalta kirjallisesti, ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus tai vakuutusturva vakuutetun osalta päättyy kuukauden kuluttua irtisanomista koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun maksamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2 mukaisesti.

R17.3 Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksukauden aikana henkilövakuutuksessa

Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutus päättymään vakuutusmaksukauden aikana, jos:

- 1) vakuutuksenottaja tai vakuutettu on tahallaan tai huolimattomuuttaan, jota ei voida pitää vähäisenä, laiminlyönyt kohdassa 2.2 tarkoitetun tiedonantovelvollisuutensa ja Fennia ei olisi lainkaan myöntänyt vakuutusta, jos oikeat ja täydelliset vastaukset olisi annettu
- 2) vakuutettu on menetellyt vilpillisesti täyttäessään kohdassa 2.2 mainittua tiedonantovelvollisuuttaan ja vakuutussopimus tästä huolimatta, kyseisen kohdan perusteella sitoo Fenniaa
- 3) vakuutuksenottajan tai vakuutetun Fennialle sopimusta päätettäessä ilmoittamissa seikoissa on vakuutusmaksukauden aikana tapahtunut kohdassa 5.5 tarkoitettu muutos eikä Fennia olisi myöntänyt vakuutusta siinä tapauksessa, että vakuutettuun liittyvä seikka olisi ollut muutosta vastaava jo vakuutusta myönnettäessä
- 4) vakuutettu on tahallisesti aiheuttanut vakuutustapahtuman
- 5) vakuutettu tai vakuutuksenottaja on vakuutustapahtuman jälkeen antanut Fennialle vilpillisesti vääriä tai puutteellisia tietoja, joilla on merkitystä Fennian vastuun arvioimisen kannalta.
- 6) Vakuutuksenottaja asetetaan konkurssiin tai vakuutuksenottajan konkurssi raukeaa varojen puutteesta. Tätä ehtokohtaa ei sovelleta kuluttajaan rinnastettavaan elinkeinonharjoittajaan.

Vakuutuksen irtisanomisen sijaan Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutusturva päättymään vakuutetun osalta.

Fennia irtisanoa vakuutuksen tai vakuutusturvan vakuutetun osalta kirjallisesti, ilman aiheutonta viivytystä saatuaan tiedon irtisanomiseen oikeuttavasta perusteesta. Irtisanomista koskevassa ilmoituksessa mainitaan irtisanomisperuste. Vakuutus tai vakuutusturva vakuutetun osalta päättyy kuukauden kuluttua irtisanomisesta koskevan ilmoituksen lähettämisestä.

Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksun maksamisen laiminlyönnin vuoksi määräytyy kohdan 4.2 mukaisesti.

R17.4 Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutuskauden lopussa vahinkovakuutuksessa

Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutuskauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutuskauden päättymistä.

R17.5 Fennian oikeus irtisanoa vakuutus vakuutusmaksukauden lopussa henkilövakuutuksessa

Fennialla on oikeus irtisanoa vakuutus päättyväksi vakuutusmaksukauden lopussa. Irtisanominen suoritetaan kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen vakuutusmaksukauden päättymistä.

R17.6 Omistajan vaihdos vahinkovakuutuksessa

Vakuutus sopimus päättyy, jos vakuutettu omaisuus siirtyy oikeustoimen johdosta muulle uudelle omistajalle kuin vakuutuksenottajalle itselleen tai tämän kuolinpesälle. Jos vakuutustapahtuma sattuu 14 päivän kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä, uudella omistajalla on kuitenkin oikeus korvaukseen, jollei hän ole ottanut omaisuudelle vakuutusta.

Mikäli omaisuutta koskevaan vakuutukseen on liitetty muita vakuutuksia, esim. vastuu-, oikeusturva- tai keskeytysvakuutus, päättyy tällainen vakuutus välittömästi omaisuuden siirtyessä uudelle omistajalle.

R18 KOLMANNEN HENKILÖN OIKEUDET VAHINKOVAKUUTUKSESSA

R18.1 Muut vakuutetut, joiden hyväksi omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa vahinkovakuutuksessa

Sen lisäksi mitä näissä vakuutusehdoissa on muutoin määrätty vakuutetusta, on omaisuutta koskeva vakuutus voimassa omistajan, omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostaneen, panttioikeuden ja pidätysoikeuden haltijan sekä muutoinkin sen hyväksi, johon omaisuutta koskeva vaaranvastuu kohdistuu.

R18.2 Vakuutetun asema vakuutustapahtuman satuttua vahinkovakuutuksessa

Fennia vetoaa korvauksen alentamiseksi tai epäämiseksi edellisessä kohdassa tarkoitettua vakuutettua kohtaan vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun tiedonantovelvollisuuden (kohta 2.1) tai vaaran lisääntymisestä (kohta 5.4) ilmoittamisen laiminlyöntiin vain, jos kohdassa 18.1 tarkoitettu vakuutettu ennen vakuutustapahtumaa tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää vakuutuksenottajan tai toisen vakuutetun menettelystä.

Kullakin vakuutetulla on oikeus vakuutustapahtuman johdosta suoritettavaan korvaukseen. Vakuutuksenottaja saa kuitenkin vakuutettua sitovasti neuvotella Fennian kanssa sekä nostaa korvauksen, paitsi jos vakuutettu on sopimuksessa nimeltä mainittu tai hän on ilmoittanut itse valvovansa oikeuttaan taikka kysymys on kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta.

R18.3 Etu oikeus saada maksu korvauksesta vahinkovakuutuksessa

Jos omaisuutta koskeva vakuutus on voimassa sellaisen henkilön hyväksi, jolla on saatavan vakuudeksi panttioikeus omaisuuteen, hänellä on, vaikkei saatava olisikaan erääntynyt, oikeus ennen omistajaa saada maksu korvauksesta, jollei omistaja ole korjannut vahinkoa tai aseta vakuutta sen korjaamiseksi. Mitä tässä on sanottu, on vastaavasti voimassa sellaisen henkilön hyväksi, jolla on oikeus pidättää omaisuus erääntyneen saatavan vakuudeksi.

Omistajalla on oikeus saada maksu korvauksesta ennen omistuksenpidätysehdoin omaisuuden ostanutta.

Kiinnityksenhaltijan oikeudesta saada maksu korvauksesta on voimassa, mitä kiinnityksenhaltijan oikeudesta vakuutuskorvaukseen on säädetty.

R18.4 Vahinkoa kärsineen oikeus korvaukseen vastuuvakuutuksessa (67 §)

Vahinkoa kärsineellä on vastuuvakuutuksessa oikeus vaatia vakuutus sopimuksen mukainen korvaus suoraan Fennialta, jos:

- 1) vakuutuksen ottaminen on perustunut lakiin tai viranomaisen määräykseen;
- 2) vakuutettu on asetettu konkurssiin tai on muutoin maksukyvytön; tai
- 3) vastuuvakuutuksesta on ilmoitettu vakuutetun elinkeinotoimintaa koskevassa markkinoinnissa.

Jos Fennialle esitetään korvausvaatimus, Fennian on ilmoitettava tästä vakuutetulle ilman aiheetonta viivytystä sekä varattava hänelle tilaisuus esittää selvitystä vakuutustapahtumasta. Vakuutetulle on myös lähetettävä tieto asian myöhemmästä käsittelystä.

Jos Fennia hyväksyy vahinkoa kärsineen korvausvaatimuksen, hyväksyminen ei sido vakuutettua.

R18.5 Vahinkoa kärsineen muutoksenhakuoikeus vastuuvakuutuksessa (68 §)

Vahinkoa kärsineellä on oikeus nostaa Fennian korvauspäätöksen johdosta kanne yhtiötä vastaan tai saattaa asia Vakuutuslautakunnan tai Kuluttajariitalautakunnan käsiteltäväksi kohdan 13 mukaisesti.

R19 SOVELLETTAVA LAKI

R19.1 Sovellettava laki

Vakuutus sopimukseen ja toimivaltaiseen tuomioistuimeen sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

R19.2 TYHJENTÄVÄ LUETTELO NIISTÄ VAKUUTUSSOPIMUSLAIN KOHDISTA, JOIHIN EI EHTOJEN YHTEYDESSÄ OLE VIITATTU, MUTTA JOTKA KOSKEVAT TÄTÄ RYHMÄVAKUUTUSTA

Soveltamisala (1 §)

Virheellisten tietojen ja vaaran lisääntymisen merkityksettömyys (35 §)

Maksun suorittaminen pankkiin tai postiin (44 §)

Takaisinsaanti konkurssipesään henkilövakuutuksessa (56 §)

Monivakuutus (59 §)

Vakuutuksenantajien vastuun jakaminen monivakuutuksessa (60 §)